

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

44. Dat posse si velit; non ut velit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

Lib. de predest. Sanctor. cap. 6. u. 30. ponder negando consequentiam: Quia per praedestinationem habemus vires, & AVXILIVM, SINE QVO NON POSVIMVS ad bonu opus cooperari. Vnde alio in loco categorica & absoluta definitione: Hanc conditionem (hic & nunc fieri) contrahit actus directè à libero arbitrio; à gratia autem solum indirectè, seu concomitantè, & tanquam à causa SINE QVA NON. Nisi enim gratia simul natura insueret, & iuvaret, liberum arbitrium non posset hanc conditionem actus tribuere. Haud scio an scrupulosius & accuratius naturam adiutorij sine quo non depingere posset: quod Augustinus statui innocentia hominum atq; Angelorum, integritq; viribus libera voluntatis proprium facit, & ab adiutorio quo distinguit, quod fracta oppressa & liberae voluntati Christus Iesus Salvator mundi per crucem suam dedit. Quisquis autem ista duo adiutoriorum genera ita confundit, ut quod sanè arbitrio voluntatis convenit, hoc a groto tribuat, quod libero, hoc captivo, ut cum eo per vigorem suae libertatis naturalem, seu ut Celestini Papa loquitur, per naturalem possibilitatem operetur, ille naturalem illam possibilitatem non esse perditam, contra ejusdem Celestini definitionem proficitur; multèq; magis arbitrium peccato non esse casum, imò longè robustius factum esse decernit, ut potè quod ante lapsum vehementissimarum passionum impetus, illamq; ingentem miseriarum catervam cum eodem adiutorio declinare quidem poterat, nullo verò pacto, si irruissent, superare: nunc verò post lapsu univèrsè mortalitatis hujus ærumnas, tantarumq; concupiscentialium perturbationum tempestates ferre, vincere, domare potest. Quae sine comparatione superant, quicquid integræ libertatis vires in humana angelicæq; natura potuerunt. Quod si vigor primæ libertatis tantoperè illasus perstitit, profectò peccatù originale funditus tollitur, & gratis Christus mortuus est. Liberum enim arbitrium per se ipsum, cum solo pristino adiutorio sine quo non, non solum rectè operari, sed etiam ab ipso peccato resurgere potest; juxta illud S. Prosperi, quod in isto immobili Augustini principio fundatum est:

Nam si nunc etiam ille vigor ille maneret, in quo insons natura fuit: sua quemq; voluntas Conciliare Deo, penaque absolvere posset: Ne quisquam Christus mortem moriendo paret: Peccatum & mundi sanguis non tolletur Agni &c. Et quare non?

Quoniam sapientia sana, Sana fides, sanum arbitrium, mens libera morbo Vitam agerent aquam summorum participatu.

Hoc autem nunquam vel Prosper vel Augustinus aliter intellexit fieri posse, quam cum adiutorio illo sine quo non, quod instanter & constanter profundissimus Doctor etiam Adamo & Angeli, ad omnia opera & voluntates prorsus necessarium fuisse tradidit. Ex quo Christianus lector cernit, quòd ista doctrina recentiorum istorum porrigat manus. Nec enim solius Lessij aut Molina: ista de adiutorio sine quo non sententia est, sed omnium qui istas gratias sufficientes & congruas sine adiutorio Christi quo potenter determinante voluntatem, tuen-

Celestin. in Epist. ad Episc. Gall. cap. 3. u. 2.

Prosper. de grat. cap. 2.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

tur. Vnde similiter & Franciscus Suarez ut ostenderet Deum esse causam principalem discretionis unius ab alio, quamvis homo sua libera determinatione bonum, quo discernitur, accipiat, ratione reddit: Quia hanc ipsam liberam determinationem SINE DEO INSPIRANTE ET ADIUVANTE HABERE NON POTEST. In quo & omnes ceteri istius gratiae defensores consentiunt. Prorsus eodem modo hunc ipsum operandi modum gratiae suae Massilienses tribuerunt. Nam in Epist. Hilarij in illa divisione gratiae, quam Aug. tradidit, ut alia sit, quae fiat, ut homo perseveret; alia sine qua per liberum arbitrium perseverare non potest, posteriorem ejus partem tanquam aptissimam verissimamq; probant, alteram in prima voluntate credendi detestantur, tanquam per quae desperatio hominibus exhiberetur. Quod alio in loco, qui à Lectore omnino consulendus, fusè demonstravimus. Neque enim sæpius eadem augèdis voluminibus, cum Lectorum tædio, repetenda sunt.

Suarri. l. 3. de auxili. cas. num. 9.

Hilarius ad mo. perseveret; alia sine qua per liberum arbitrium perseverare non potest, posteriorem ejus partem tanquam aptissimam verissimamq; probant, alteram in prima voluntate credendi detestantur, tanquam per quae desperatio hominibus exhiberetur.

Vide h. 8. de haes. Pelag. c. 6. & seqq.

NOTA XLIV.

Dat posse, si velit, non, ut velit.

Itaq; consequenter talem gratiam homini tribuunt, quae det posse si velit, id est cum qua operetur homo, si velit, non quae fiat ut velit. Quam sæpissimè recentiores velut palmarem gratiae suae distinctionem, ab eâ quam alij nimis rigidam & potentem prædicant, inculcare solent. Vnde Lessius dicit: Voluntatem nostram posse gratia uti vel non uti, in opus examintere vel negligere. Et exponens illa verba: Trahere &c. significatur inquit plurimos per illum tractu imitatos Christum, & omnes per illum posse, si velint. Ejusmodi phrasibus lucubrations eorum refertæ sunt.

Lib. de grat. eff. cap. 12. num. 4.

Ibid. c. 11. num. 11.

Hoc ipsum gratiae genus summo perè probaverunt Massilienses, & quicquid potentius in voluntatem influeret velut libertatis interitus, & desperationis ansam apertissimam detestati sunt. Nam in Epist. Hilarij ad Aug. probant illud adiutorij genus, cum quo voluntas persistendi & descendendi obtineat liberam potestatem: abijciunt illud, quo secundum Augustinum nunc ita Sancti iuvantur, ut declinare non possint.

NOTA XLV.

Quam liberum arbitriū efficacem, vel inefficacem, seu cassam reddere potest.

Proinde rerum ipsarum nexu ducti docent ulterius gratia suam esse talem, ut eam liberum arbitrium possit reddere efficacem aut inefficacem, efficientem aut cassam, prout liberrimo nutui ejus visum fuerit. Vnde Molina non semel dicit, quòd in potestate liberi arbitrij sit, auxiliū efficax & cassum inefficaxq; reddere. Item vel cassum reddere, vel efficere ut transeat in gratiam cooperantem. Et Lessius, quòd in potestate sit reddere gratiam praevenientem efficacem vel inefficacem in actu secundo, ubi & Molinam citat, & explicat in hæc verba, quae produximus: quibus nihil aliud significatur, quam humana voluntatis esse, ut gratia operetur cum voluntate, aut cesset; agat aut otiosa sit.

Molina in Conc. q. 14. art. 13. disp. 40.

Ibid. disp. 43. Lessius de grat. c. 10. num. 9.